

WOJEWODA DOLNOŚLĄSKI

PS-NKWR.431.2.4.2024.EM

Izabela Aniolek
Dyrektor

ul. Piastowska 12/1
59-400 Jawor

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Wrocław, dnia 1 października 2024 r.

I. Informacje organizacyjne:

Jednostka kontrolowana: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie
Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza
„Jaworowy Start”

Kierownik jednostki kontrolowanej: Izabela Aniołek
od 1 sierpnia 2023 r. do 19 sierpnia 2024 r.

(akta kontroli str. 72)

Zakres kontroli: dokumentowanie pracy opiekuńczo –
wychowawczej, przestrzeganie praw dziecka
oraz zgodność zatrudniania z wymogami
kwalifikacyjnymi.

Okres objęty kontrolą od 1 sierpnia 2023 r. do
19 sierpnia 2024 r.

Podstawa prawna kontroli: art. 122 oraz art. 186 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia
9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny
i systemie pieczy zastępczej;

Plan Kontroli na II półrocze 2024 r. zatwierdzony
przez Wojewodę Dolnośląskiego w dniu
25 czerwca 2024 r.

Data rozpoczęcia i zakończenia
czynności kontrolnych: 19 sierpnia 2024 r. do 12 września 2024 r.

Kontrolerzy: 1. Emilia Molska-Kaźmierczak, starszy inspektor
wojewódzki, upoważnienie nr 15 z dnia 7 sierpnia
2024 r., sygn. PS-NKWR.0030.15.2024.EM

2. Piotr Szafarowicz, główny specjalista,
upoważnienie nr 16 z dnia 7 sierpnia 2024 r.
sygn. PS-NKWR.0030.16.2024.EM

(akta kontroli str. 9-12)

II. Ocena kontrolowanej jednostki:

W zakresie działalności jednostki podlegającej kontroli wydaje się ocenę pozytywną pomimo stwierdzonych nieprawidłowości. Uzasadnieniem oceny jest ustalony stan faktyczny i prawny. Możliwą przyczyną stwierdzonych nieprawidłowości była błędna interpretacja przepisów. Stwierdzone nieprawidłowości nie spowodowały skutków w zakresie ostatecznej realizacji zadań.

III. Ustalenia kontroli:

Kontrola została odnotowana w książce kontroli pod numerem 49. Postępowanie kontrolne przeprowadzono na podstawie dokumentacji merytorycznej realizowanych zadań, rozmów z wychowankami, dokumentacji z akt osobowych potwierdzających kwalifikacje zawodowe, a także wyjaśnień i pisemnych oświadczeń złożonych przez dyrektora oraz upoważnionego przez niego do składania wyjaśnień pedagoga.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza „Jaworowy Start” w Jaworze przy ul. Piastowskiej 12/1¹ jest publiczną jednostką organizacyjną wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej prowadzoną przez Powiat Jaworski. Placówka działa na podstawie decyzji Wojewody Dolnośląskiego². Kontrolowana jednostka funkcjonuje w oparciu o regulamin³ określający jej typ, tj. socjalizacyjny. Placówka zabezpiecza 14 miejsc dla dzieci pozbawionych opieki rodzin własnych.

(akta kontroli str. 20-24, 72)

Na podstawie przedłożonej dokumentacji ustalono, że w okresie objętym kontrolą w Placówce przestrzegano limitu miejsc zgodnie z decyzją Wojewody Dolnośląskiego. W badanym czasie wystąpiła konieczność przyjęcia dziecka w trybie art. 95 ust. 3a ustawy⁴. Wszyscy wychowankowie zostali umieszczeni w pieczy zastępczej na podstawie orzeczeń sądowych. W dniu rozpoczęcia czynności kontrolnych w Placówce przebywało 8 wychowanków, w tym jeden poniżej 10. roku życia wobec którego sąd orzekł umieszczenie w instytucjonalnej pieczy zastępczej.

(akta kontroli str. 26-27, 32-44)

¹ Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza „Jaworowy Start” w Jaworze przy ul. Piastowskiej 12/1, zwane dalej „Placówką” lub „POW”.

² decyzja nr PS.IA 9013/23/08 z dnia 18 lutego 2008 r. (z późn. zm.).

³ Regulamin organizacyjny Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Jaworze uchwalony 2 września 2021 r. (z późn. zm.) przez Zarząd Powiatu.

⁴ ustawa z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tekst jedn.: Dz. U. z 2024 r. poz. 177 z późn. zm.).

Zadaniem POW określonym w art. 93 ust. 4 pkt 3 i 4 oraz art. 100 ust. 3 ustawy jest umożliwienie kontaktu dziecka z rodzicami i innymi osobami bliskimi chyba, że sąd postanowi inaczej, oraz podejmowanie działań w celu powrotu dziecka do rodziny. W oparciu o prowadzoną dokumentację, rozmowy z wychowankami oraz złożone oświadczenie dyrektora stwierdzono, że Placówka podejmowała działania na rzecz podtrzymywania kontaktów dziecka z rodziną biologiczną i innymi bliskimi oraz umożliwiające reintegrację rodziny. Wychowankowie mogli utrzymywać kontakty telefoniczne i osobiste z osobami bliskimi na terenie Placówki, jak również poza nią. Spełnienie przez Placówkę wyżej przywołanego przepisu prawa w tym zakresie realizowano także przez utrzymywanie przez kadrę Placówki kontaktów z rodzicami i osobami bliskimi dzieciom. Rodziców, z wyjątkiem pozbawionych praw rodzicielskich, zapraszano m.in. do udziału w posiedzeniach zespołu do spraw okresowej oceny sytuacji dziecka. W okresie objętym kontrolą dziewięćdzieci powróciło do rodzin biologicznych, trzech wychowanków usamodzielniało się, jednego umieszczono w rodzinie zastępczej spokrewnionej, a dwoje w placówce opiekuńczo – wychowawczej typu rodzinnego. (akta kontroli str. 45-54, 74)

Placówka organizowała i dokonywała okresowej oceny sytuacji dziecka. Na podstawie udostępnionej dokumentacji stwierdzono, że w badanym okresie odbyły się trzy zespoły⁵. Przestrzegano tym samym wymóg zawarty w art. 138 ust. 1 ustawy, tzn. w miarę potrzeb nie rzadziej niż co pół roku. W posiedzeniach zespołu uczestniczyły osoby, o których mowa w art. 137 ust. 1 ustawy. Rodziców, z wyłączeniem pozbawionych praw rodzicielskich, powiadamiano o terminie posiedzenia zespołu. Zespół nie dokonywał oceny sytuacji wychowanka we wszystkich wskazanych w ustawie obszarach, co stanowi nieprawidłowość. Formułowano na piśmie wnioski dotyczące zasadności dalszego pobytu dziecka w Placówce i przekazywano go do sądu. W stosunku do wychowanków z grupy kontrolnej nie zachodziła konieczność przekazania przedmiotowych wniosków do ośrodka adopcyjnego odpowiedzialnego za kwalifikację dziecka do przysposobienia krajowego. (akta kontroli str. 55-65)

W myśl § 14 ust. 1 rozporządzenia⁶ niezwłocznie po przyjęciu dziecka do placówki opiekuńczo – wychowawczej albo do regionalnej placówki opiekuńczo – terapeutycznej sporządza się diagnozę psychofizyczną dziecka. Zgodnie z art. 100 ust. 1 ustawy oraz § 15

⁵ do spraw okresowej oceny sytuacji dziecka, zwane dalej „zespołem”.

⁶ rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 grudnia 2011 r. w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej (Dz. U. Nr 292, poz. 1720 z późn. zm.).

ust. 1 rozporządzenia wychowawca kierujący procesem wychowawczym, we współpracy z asystentem rodziny lub przedstawicielem podmiotu organizującego pracę z rodziną dziecka, opracowuje plan pomocy dziecku, zwany dalej „planem”. W trakcie postępowania kontrolnego ustalono, że dla każdego wychowanka z grupy stanowiącej próbę kontrolną sporządzono diagnozę psychofizyczną, z zastrzeżeniem, że dla wychowanka umieszczonego w POW przed okresem objętym kontrolą (D.R.) została ona przygotowana po opracowaniu planu pomocy. Jednorazowo naruszono wymóg kolejności sporządzania dokumentów, o którym mowa powyżej, co stanowi uchybienie. W przyszłości należy wyeliminować takie sytuacje. Diagnozy psychofizyczne były aktualizowane w sytuacjach tego wymagających.

(akta kontroli str. 66-67)

Plany, poza przypadkiem wyżej wskazanym, opracowano po sporządzeniu diagnoz psychofizycznych i na ich podstawie, dokumentacji przekazanej do Placówki wraz ze skierowaniem oraz analizy posiadanych informacji na temat dziecka. W badanym okresie plan pomocy dla R.W. opracowano we współpracy z asystentem rodziny. Obowiązku tego nie dochowano na etapie opracowania planu po przyjęciu tego dziecka do POW. Wobec podjęcia działań naprawczych odstępuje się od wydania zalecenia pokontrolnego w tym zakresie. Niemniej podkreśla się konieczność realizacji normy prawnej zawartej w art. 100 ust. 1 ustawy oraz § 15 ust. 1 rozporządzenia w powyższym obszarze. Przestrzegano przepisu § 15 ust. 3 pkt 2 rozporządzenia w zakresie obowiązku określenia w planie pomocy celu pracy z dzieckiem, uwzględniającego powrót do rodziny, umieszczenie w rodzinie przysposabiającej lub rodzinie zastępczej albo przygotowanie dziecka do usamodzielnienia. W przypadku rodzeństwa D.R. i E.R. niewłaściwie wskazywano dwa cele pracy z dzieckiem, tj. umieszczenie w rodzinie zastępczej lub adopcyjnej, nawet pomimo decyzji ośrodka adopcyjnego o odstąpieniu od kwalifikacji D.R. do adopcji i braku kwalifikacji E.R. Powyższe stanowi uchybienie. Należy rzetelnie opracowywać dokumenty w oparciu o posiadane informacje. W planach pomocy określono cele i działania krótko i długoterminowe, uwzględniając wskazania, o których mowa w § 15 ust. 3 pkt 1 rozporządzenia. W okresie objętym kontrolą plany modyfikowano nie rzadziej niż co pół roku.

(akta kontroli str. 68-69, 106-109)

Dla każdego dziecka prowadzone były karty pobytu zgodnie z § 17 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia. Analizie poddano karty za miesiąc wrzesień 2023 r. oraz marzec i czerwiec 2024 r. Zawierały one opisy i informacje w obszarach określonych w rozporządzeniu. Uchybienie stanowi jednostkowy brak dokumentu dla R.W. za wrzesień 2023 r. Wskazuje się,

że dokumentację dziecka należy prowadzić rzetelnie i starannie, by odzwierciedlała jego funkcjonowanie w POW, a stwierdzony brak wymaga uzupełnienia. (akta kontroli str. 71)

Zgodnie z § 17 ust. 1 pkt 4 rozporządzenia w placówce opiekuńczo – wychowawczej dla każdego dziecka prowadzono arkusz badań i obserwacji pedagogicznych oraz psychologicznych, a dla dzieci tego wymagających kartę udziału w zajęciach prowadzonych przez pedagoga lub psychologa. (akta kontroli str. 70)

Zgodnie z art. 100 ust. 4 ustawy dyrektor placówki opiekuńczo – wychowawczej zgłasza informacje o dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną do ośrodków adopcyjnych, w celu poszukiwania dla nich rodzin przysposabiających. Ustalono, że w POW umieszczonych było 6 wychowanków „wolnych prawnie” w stosunku do których powinność tę spełniono. (akta kontroli str. 26-27, 82-87)

Zgodnie z art. 145 ust. 2 ustawy, osoba usamodzielniana co najmniej rok przed osiągnięciem przez nią pełnoletności wskazuje osobę, która podejmuje się pełnienia funkcji opiekuna usamodzielnienia oraz przedstawia pisemną zgodę tej osoby. W okresie objętym kontrolą czworo wychowanków było w procesie usamodzielnienia. Na podstawie udostępnionej dokumentacji stwierdzono, że terminowo wskazali opiekuna usamodzielnienia i przedłożyli zgodę tej osoby kierownikowi powiatowego centrum pomocy rodzinie powiatu właściwego do ponoszenia wydatków na finansowanie pomocy na kontynuowanie nauki i usamodzielnienie. Obowiązek opracowania wspólnie z opiekunem usamodzielnienia indywidualnego programu usamodzielnienia dotyczył trzech osób. Zostały one zrealizowane terminowo. Indywidualne programy usamodzielnienia zostały zaakceptowane przez dyrektora Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Jaworze. (akta kontroli str. 27-30, 77, 88-90)

Przestrzegano przepisu § 12 ust. 2 rozporządzenia dotyczącego prowadzenia i dokumentowania opieki nocnej w placówce opiekuńczo – wychowawczej. Powyższe ustalono na podstawie wpisów zawartych w „Zeszycie dyżurów nocnych”. Potwierdzały one spełnienie wymogu dokonania obchodów minimum trzy razy w ciągu nocy. (akta kontroli str. 76-77)

W myśl § 17 ust. 5 rozporządzenia w placówce opiekuńczo – wychowawczej prowadzi się ewidencję dzieci, która winna zawierać: imię i nazwisko dziecka, datę i miejsce jego urodzenia, adres ostatniego zamieszkania oraz aktualny adres zamieszkania rodziców lub opiekunów prawnych. W toku czynności kontrolnych ustalono, że w POW ewidencja była prowadzona, jednak nie uwzględniała wszystkich wymaganych elementów, co stanowi nieprawidłowość. (akta kontroli str. 76)

Zgodnie ze złożonym oświadczeniem dyrektora w okresie objętym kontrolą nie wystąpiły zdarzenia w postaci nieusprawiedliwionej nieobecności dziecka w Placówce.

(akta kontroli str. 74)

Kontrola zgodności zatrudniania pracowników z wymogami kwalifikacyjnymi wykazała, że osoby zatrudnione do pracy z dziećmi miały kwalifikacje do zajmowanych stanowisk, z wyjątkiem D.M. i A.M. zatrudnionych na stanowisku opiekuna dziecięcego. Pracownicy zostali zweryfikowani w zakresie, o którym mowa w art. 98 ust. 3 pkt 1 – 4 ustawy. Niefigurowanie w bazie danych Rejestru Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym sprawdzono jedynie w rejestrze publicznym, a nie jak wymagają tego przepisy tj. w części z ograniczonym dostępem, co stanowi nieprawidłowość. Ponadto dwie osoby (P.Sz. i A.M.) nie posiadały zaświadczeń lekarskich o zdolności do pracy w POW na zajmowanych stanowiskach, co stanowi nieprawidłowość.

Dyrektor POW miał wymagane kwalifikacje, o których mowa w art. 97 ust. 3 ustawy. Osoby zatrudnione do obsługi i administracji spełniły warunki określone w art. 99 ust. 5 ustawy.

(akta kontroli str. 102-105)

Przestrzegano przepisu § 18 ust. 1 pkt 8 rozporządzenia dotyczącego zapewnienia dziecku powyżej 5 roku życia kwoty pieniężnej do własnego dysponowania w odpowiedniej wysokości zgodnej z przepisami. Stosowne zapisy w powyższym zakresie zawarto w regulaminie POW oraz regulaminie przyznawania kieszonkowego.

(akta kontroli str. 74, 91-101)

Celem oceny przestrzegania przepisu art. 4 ustawy w zakresie praw dziecka przeprowadzono rozmowy z dziećmi, które wyraziły na to zgodę. Wychowankowie mogli utrzymywać kontakty z członkami swoich rodzin. W toku rozmów ustalono, że czynności wykonywane na co dzień w Placówce dostosowane były do ich wieku i stopnia rozwoju. Dzieci znały swoje prawa i obowiązki. Wychowankowie byli objęci kształceniem, i mieli zapewnioną pomoc w nauce. Przy odrabianiu zadań domowych dzieci korzystały z pomocy wychowawców. Wychowankowie byli wyposażeni w odzież, obuwie, bieliznę i inne przedmioty osobistego użytku, odpowiednie zabawki, środki higieny osobistej oraz podręczniki, pomoce i przybory szkolne. Zapewnione miały całodzienne wyżywienie, dostęp do opieki zdrowotnej i produkty lecznicze. Dzieci potwierdzały uczestnictwo w zajęciach i wydarzeniach organizowanych na terenie Placówki oraz poza nią. Respektowane było prawo do poszanowania tożsamości religijnej i kulturowej. Przestrzegano prawa do ochrony przed karaniem i poniżającym traktowaniem. Dzieci w czasie rozmów nie wnosiły zastrzeżeń w zakresie przestrzegania ich praw w Placówce. (akta kontroli str. 78-81)

W wyniku przeprowadzonej kontroli kompleksowej w trybie zwykłym w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie Placówce Opiekuńczo – Wychowawczej „Jaworowy Start” przy ul. Piastowskiej 12/1 w Jaworze stwierdzono następujące nieprawidłowości wymagające wydania zaleceń pokontrolnych:

1. Zespół do spraw okresowej oceny sytuacji dziecka nie dokonywał oceny we wszystkich obszarach wskazanych przez ustawodawcę.
2. Prowadzona ewidencja dzieci nie zawierała wszystkich wymaganych elementów.
3. Osoby pracujące z dziećmi w Placówce weryfikowano w Rejestrze Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym jedynie w rejestrze publicznym.
4. Dwie osoby zatrudnione na stanowisku opiekuna dziecięcego nie miały wymaganych kwalifikacji.
5. Dwie osoby nie posiadały zaświadczeń lekarskich o zdolności do pracy w placówce opiekuńczo – wychowawczej na zajmowanych stanowiskach.

IV. Pozostałe informacje i zalecenia pokontrolne:

Wystąpienie pokontrolne sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach. Jeden egzemplarz przekazano dyrektorowi Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie Placówki Opiekuńczo – Wychowawczej „Jaworowy Start” w Jaworze.

Na podstawie ustaleń kontroli, w celu poprawy realizacji kontrolowanego zadania, należy:

1. Dokonywać oceny sytuacji dziecka we wszystkich obszarach wskazanych przez ustawodawcę.
Podstawa prawna: art. 136 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tekst jedn.: Dz. U. z 2024 r. poz. 177 z późn. zm.).
Termin realizacji: na bieżąco.
2. Prowadzić ewidencję dzieci zgodnie z przepisami.
Podstawa prawna: § 17 ust. 5 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 grudnia 2011 r. w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej (Dz. U. Nr 292 poz. 1720 z późn. zm).
Termin realizacji: na bieżąco.
3. Weryfikować osoby pracujące z dziećmi w placówce opiekuńczo – wychowawczej w bazie danych Rejestru Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym z dostępem ograniczonym.

Podstawa prawna: art. 98 ust. 3 pkt 3a ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tekst jedn.: Dz. U. z 2024 r. poz. 177 z późn. zm.).

Termin realizacji: na bieżąco.

4. Uregulować kwestię zatrudnienia osób na stanowisku opiekuna dziecięcego.

Podstawa prawna: art. 98 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tekst jedn.: Dz. U. z 2024 r. poz. 177 z późn. zm.).

Termin realizacji: niezwłocznie.

5. Zdolność do pracy w placówce opiekuńczo – wychowawczej potwierdzać zaświadczeniem lekarskim o braku przeciwwskazań do tej pracy.

Podstawa prawna: art. 98 ust. 3 pkt 4 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tekst jedn.: Dz. U. z 2024 r. poz. 177 z późn. zm.).

Termin realizacji: na bieżąco.

POUCZENIE

Zastrzeżenia do wystąpienia pokontrolnego, w tym wystąpienia niezawierającego zaleceń pokontrolnych, składa się na zasadach określonych w art. 197d ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tekst jedn.: Dz. U. z 2024 r. poz. 177 z późn. zm.).

Proszę w terminie do dnia **31 grudnia 2024 roku** o powiadomienie Wojewody Dolnośląskiego o sposobie realizacji zaleceń, uwag i wniosków przedstawionych w niniejszym wystąpieniu pokontrolnym.

STARSZY INSPEKTOR WOJEWÓDZKI

E. Molska-Każmierczak
Emilia Molska-Każmierczak

(członek zespołu inspektorów)

GŁÓWNY SPECJALISTA

Piotr Szafarowicz
Piotr Szafarowicz

(członek zespołu inspektorów)

Z up. WOJEWODY DOLNOŚLĄSKIEGO

Ewa Oleniacz
Ewa Oleniacz

..... Zastępca Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej
(kierownik jednostki kontrolującej)

